"בונים עולם הוגן ובריא יותר"

לציון יום הבריאות העולמי

דוגמאות מהעולם

מפגש למידה לחברי רשת ערים בריאות ומתאמי אפשריבריא בעיר

יום רביעי 7.4.21

World Health Organization

Commission on Social Determinants of Health

Closing the gap in a generation

Health equity through action on the social determinants of health

WHO Commission on Social Determinants of Health | August 28 2008

Why treat people…

…then send them back to the conditions that made them sick?

Figure 4.1 Commission on Social Determinants of Health conceptual framework.

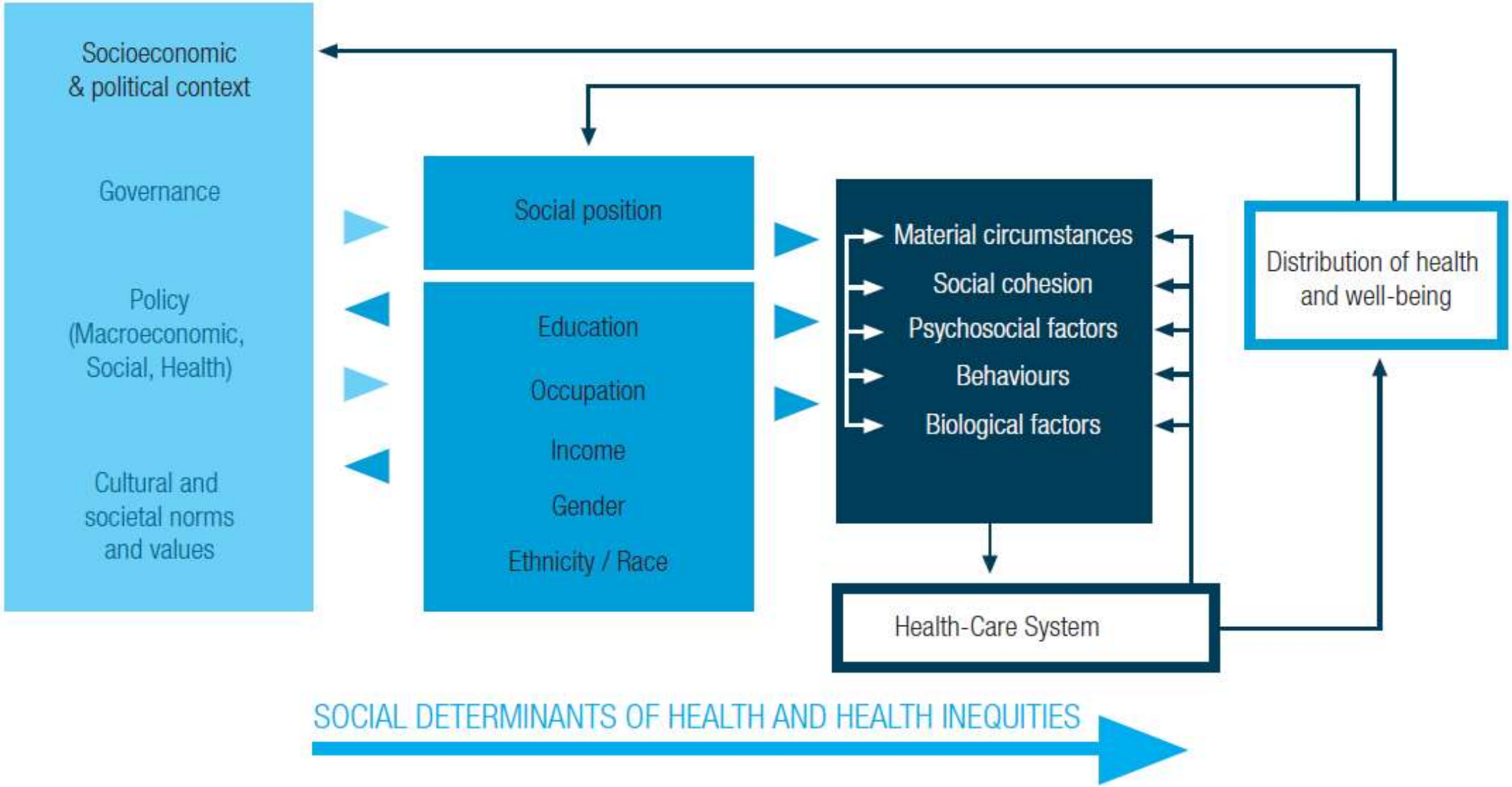

Source: Amended from Solar & Irwin, 2007

מסקנות הועדה

- **שיפור תנאי המחייה היומיומיים** – דגש על התפתחות הגיל הרך, חינוך לכל, שיפור תנאי מחיה ועבודה ופיתוח מדיניות חברתית תומכת.
- **התמודדות עם חלוקה לא הוגנת של כוח, כסף ומשאבים** – מגזר ציבורי איתן מחויב, מסוגל ומתוקצב כהלכה. זה מחייב חיזוק המשילות, לגיטימציה ומרחב פעולה לחברה האזרחית, מגזר פרטי אחראי (כמעסיק) ואזרחים שמוכנים לראות בטובת הכלל.
- **מדידה והבנת הבעיות והערכת השלכות של התערבות** – הכרה בקיומה של בעיית אי-שוויון, ניטור מתמיד והערכת התערבויות.

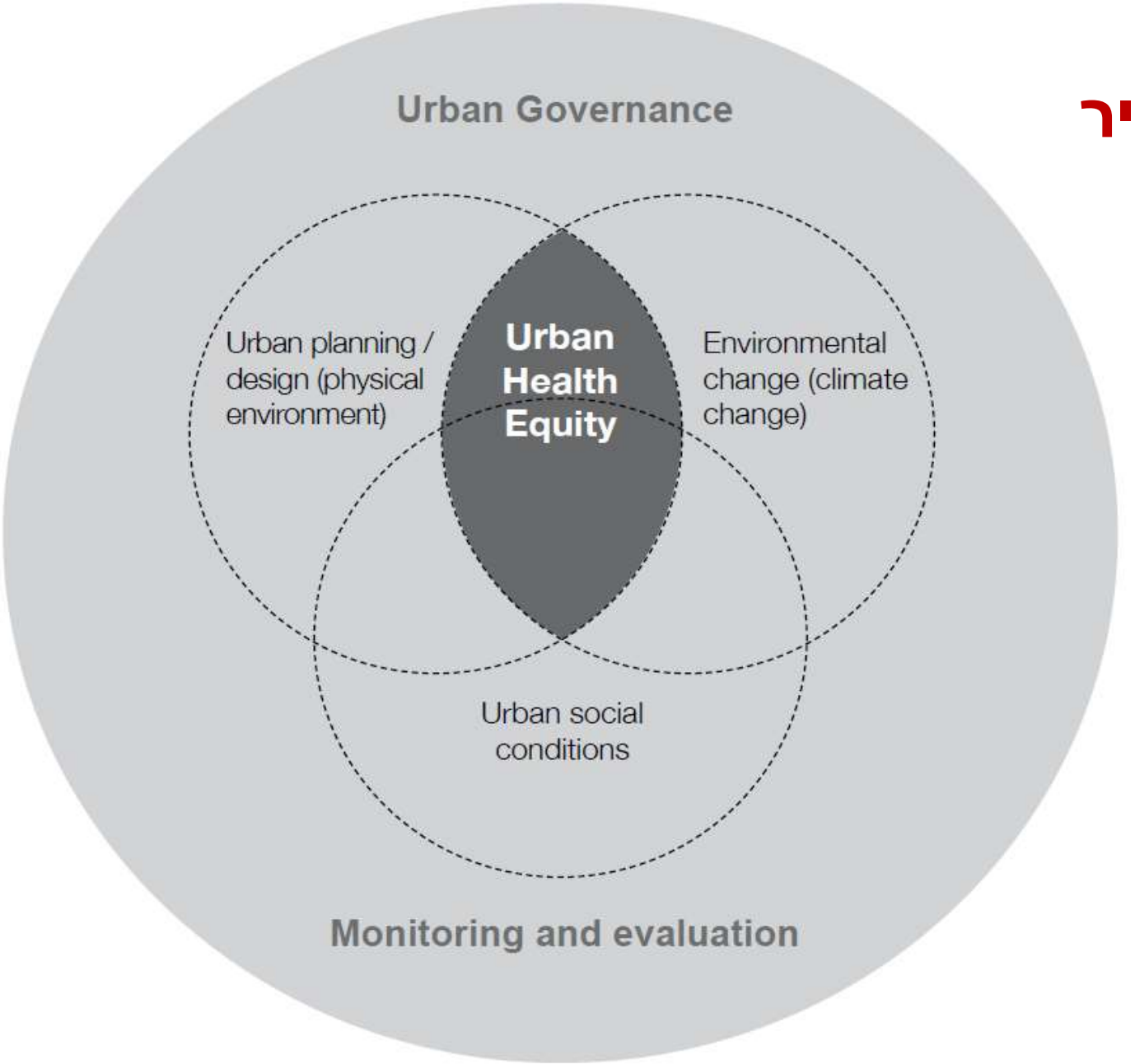

שיפור ההוגנות בבריאות בעיר

Improving urban health equity through action on the social and environmental determinants of health

Final Report of the GRNUHE July 2010

תכנון עירוני

מערכת תחבורה בבוגוטה, קולומביה

- הסעת המונים (אוטובוסים), יעילה, מקושרת למסלולי רכיבה. חניית אופניים בתחנות.
- 340 ק"מ מסלולי אופניים מקשרים לכל היעדים (משמש מעוטי יכולת).
- ירידה משמעותית בתאונות דרכים, תאונות אופניים, צמצום פליטות CO_2

הממשלה מימנה 70% והעיר 30%

שיפור התנאים החברתיים

בניית הון חברתי באמצעות בית ספר מקדם בריאות, ריו-דז'נרו, ברזיל

- אגף החינוך בעירייה יזם פרויקט בבית ספר בשכונת מצוקה, על שפת נהר מזוהם. מקור הכנסה ראשי – סחר בסמים.
- הפרויקט – קריאה ביתית (לעידוד תקשורת ופיתוח חשיבה ביקורתית) – השאלת ספרים, מפגשי קריאה, סיורים בספריות ומוזיאונים, חוגים בבית האופרה.
- בית הספר פתח שעריו לכל הגילאים, שכר מבנים נוספים ופתח מגוון חוגי מוזיקה ומחול.
- שיפור במסוגלות עצמית, דימוי עצמי והשתתפות ⬅ קידום בריאות.

שיפור התנאים החברתיים

בניית הון חברתי באמצעות גינות קהילתיות

- שילוב של שיקום סביבתי, אקטיביזם חברתי, אינטראקציה חברתית-תרבותית וביטחון תזונתי.
- שילוב בין-דורי, שילוב אוכלוסיות מיעוט.
- שיפור האמון וההון החברתי.

משילות עירונית להוגנות בבריאות

- הפעילויות בתחומי הסביבה והחברה מתאפשרות כאשר המשילות העירונית תומכת הוגנות.
- מאפייני משילות כזו: השתתפות, שותפויות והעצמת תושבים.

צמצום פערים אתניים בבריאות

באמצעות:

- **בניית קהילות של הזדמנות** – שיפור התנאים שקובעים את הבריאות, בבית, בביה"ס, בעבודה, בשכונות.
- **שילוב בריאות בשירותי הבריאות** – יותר דגש על מניעה, הבטחת שירות איכותי לכל, התייחסות אפקטיבית לגורמי סיכון חברתיים של החולים.
- **העלאת המודעות לקיומו של אי השוויון והגברת הרצון הפוליטי לצמצמו**

Williams D.R and Cooper L.A, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2019

בניית קהילות של הזדמנות - קידום הגיל הרך

תוכנית לקידום הגיל הרך במישגן – מעקב בן 37 שנים

- בני 3-4 אפרו-אמריקאים, משכונת מצוקה ב Ypsilanti חולקו אקראית – ניסוי וביקורת
- התערבות בת שנתיים: 2.5 שעות ליום השקעה אקדמית (לכל הגננות תואר שני והכשרה בהתפתחות הילד) + ביקור בית שבועי בן 1.5 שעות.
- בגיל 10 – הישגים לימודיים טובים יותר, מוטיבציה ללמוד.
- בגיל 40 – פחות התנהגויות סיכון, יותר שנות לימוד, סביבה משפחתית טובה יותר, הכנסה גבוהה יותר, ביטוח רפואי טוב יותר.

Am J Public Health. 2009;99:1431–1437. doi:10.2105/AJPH

בניית קהילות של הזדמנות – צמצום ממדי העוני בילדים

קהילות של הזדמנויות צריכות להשתמש במנופי מדיניות על מנת לבנות חוסן של ילדים וצמצום העוני.

Fig. 8a Child poverty rates before taxes and transfers (market income) and after taxes and transfers, selected countries

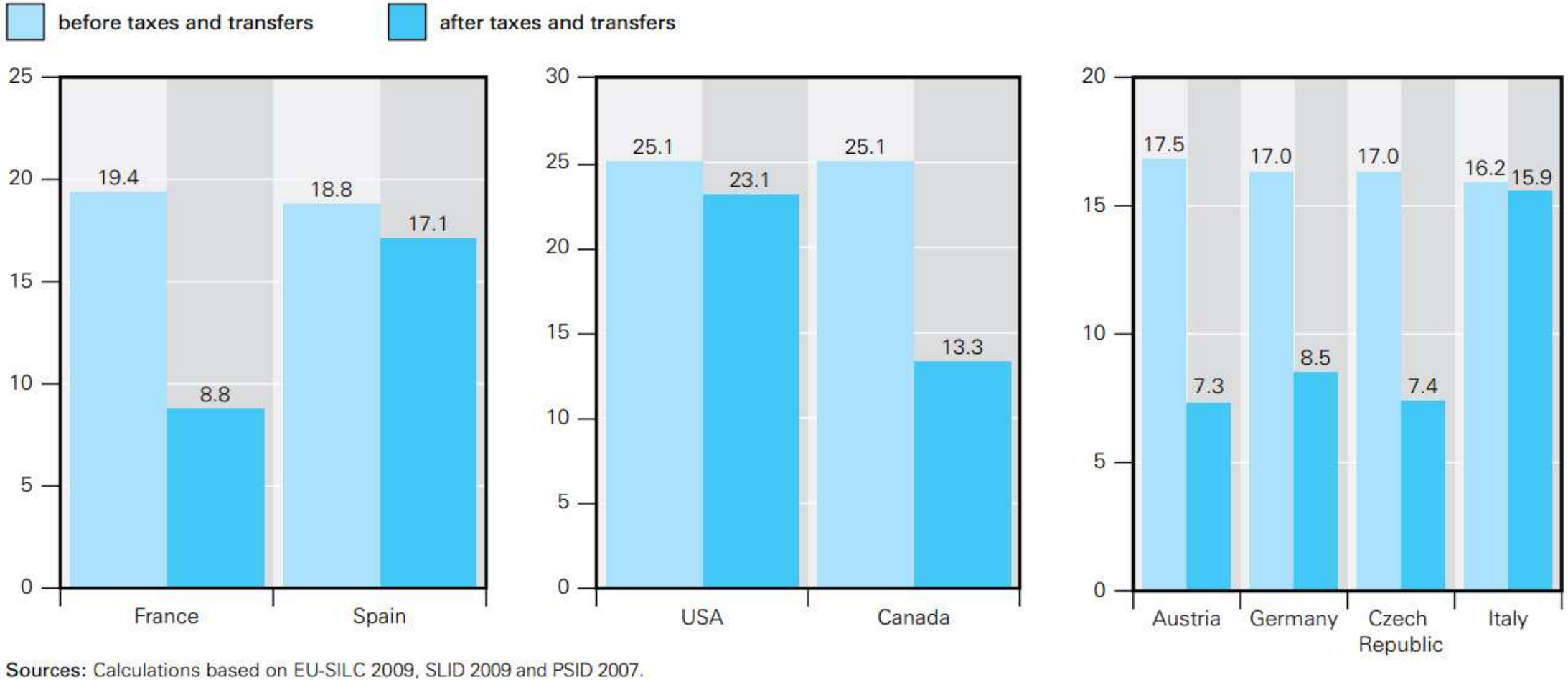

Sources: Calculations based on EU-SILC 2009, SLID 2009 and PSID 2007.

יש גם בארץ

מעריב online

חדשות מהארץ והעולם בארץ

עושים שינוי: מפעל הפיס לטובת האוכלוסיות הזקוקות לסיוע

"תוכנית ההפעלה מאפשרת לרשויות המקומיות להפנות חלק מהתקציבים לאוכלוסיות הזקוקות לסיוע: בת ים, ירושלים, באקה אל גרביה, קרית גת ואופקים נהנות מההטבה

יהונתן פורת 26/02/2021 06:00 6 דק' קריאה

תגיות: מפעל הפיס / אבינדור יצחקי שתפו:

תוכנית ההפעלה של מפעל הפיס בבת ים (צילום: דוברות עיריית בת ים)

במסגרת הסל התקציבי שכל רשות מקבלת מדי שנה ממפעל הפיס, ניתנת לה האפשרות להפנות כספים לפעילויות למען אוכלוסיות הזקוקות לסיוע. בין היתר מדובר באזרחים ותיקים, ילדים ובוגרים עם צרכים מיוחדים, נוער בסיכון, משפחות במעגל העוני.

בבת ים - תוכנית "ממריאים" - איתור צעירים בעלי פוטנציאל והכנתם לקראת השירות הצבאי
באופקים – "עיר מנגנת"
בקרית גת – "חוג לכל ילד"
בבאקה אל־גרבייה - סדנת טיפול בדרמה לנערות שחוו מצוקה רגשית ודימוי עצמי נמוך, חוגי רכיבה טיפולית, וסיירת "נוער מנהיג".
בירושלים – כ – 60 תוכניות שונות.